

Cultuureducatie met Kwaliteit

Doorlopende leerlijn beeldende kunst
Groep 1/2
Lessenreeks 'verankering'

Deze leerlijn is ontwikkeld door CKC & partners.

Feest

Informatie over Feest

Doel van de lessenreeks:

De leerlingen herkennen vormen en kunnen deze tekenen. Ze vergroten hun kleurkennis en kunnen zelf kleuren mengen. Ze kunnen reliëf en textuur plastisch vormen en zijn in staat om textiel materiaal tactiel te onderscheiden en te assembleren. In deze lessenreeks werken ze met de volgende materialen en technieken: tekenen, schilderen, boetseren en textiel. Beeldaspecten die aan bod komen zijn vorm, kleur, ruimtelijke vorm, textuur en compositie. Ze leren werken volgens een richtinggevend creatief proces: ze oriënteren zich op de opdracht, onderzoeken het materiaal, voeren een eigen, creërende opdracht uit en evalueren op hun werk en het werkproces.

Materiaallijst:

Algemeen:	De mogelijkheid om afbeeldingen via het digibord te tonen.
Les 1:	Boek Nijntje is jarig (of ander verhaaltje over een jarige), voorbeeldcadeautjes voor een jarige (pop, auto, lolly, legosteentjes, boek, balletje, potloden, vlag), wit A3-tekenpapier en vetkrijt.
Les 2:	Schoolverf in de kleuren blauw, geel en donkerrood in eierdoosjes o.i.d., kwasten, waterbakken, papieren handdoekjes, vetkrijt en tekenpapier A3- en A4-formaat.
Les 3:	Lange natuurkurk, formaat wijnfles, met daarin een stevige lange satéprikker, groot aantal lapjes ca 10 cm. vierkant in verschillende kleuren en wit en verschillende texturen: transparant, glad, wollig, gewezen, bedrukt, effen, vilt, feestelijk met kant, tule, brokaat of metallic, dik, dun (evt. bij de Action te koop). Stukjes gekaarde wol en/of wollen draadjes, stofschaar, stevige lijm, donkere viltstift. Evt. een doos met een vierkant gat om poppenkast te spelen, lontwol. Een paar potten of vazen. Mogelijk assistentie bij de uitvoering, m.n. het knopen is lastig.
Les 4:	Kleisnijder, per leerling tot 600 gram zachte fijne chamotteklei of oefenklei, in stukjes formaat ei en stukken formaat sinaasappeltje. Houd het voor het uitdelen zacht met vochtige natte handdoeken en plastic. Per leerling een nat badstof lapje ca A4, een kleihoutje of satéstokje. Gekleurd papier A4 met de namen. Emmer warm water voor de handen na afloop.

Les 1: Hoera!

Spulletjes	Vormen	Cadeautjes	Eindresultaat
------------	--------	------------	---------------

De leerlingen ontdekken vormen om zich heen en maken een tekening waarin verschillende vormen zijn te ontdekken en te benoemen.

Les 2: Slingers en slagroom

Kleuren	Mengen	De taart	Verschillen
---------	--------	----------	-------------

In deze les leren de leerlingen te mengen en te schilderen met hoofdkleuren en gemengde kleuren.

Les 3: Poppenkastpopje

Feestkleden	Lapjes en draadjes	Mijn feestpopje	Poppenkast
-------------	--------------------	-----------------	------------

De leerlingen maken een poppenkastpopje van een kurkje op een stokje, door het aan te kleden met laagjes kleine lapjes en draadjes. Het wordt op een prikker gestoken en in een paar vazen gezet. Later kunnen ze een verhaaltje spelen.

Les 4: Feestkind

Feestkunst	Reliëf	Kleischilderij	Mijn feest
------------	--------	----------------	------------

De leerlingen boetseren een klei-reliëf op een kleitegel met als onderwerp 'Ik op het feest'.

Deze lessenreeks sluit aan bij de doorlopende leerlijn Cultuureducatie met Kwaliteit in Zoetermeer. Meer informatie over Cultuureducatie met Kwaliteit vind je [hier](#).

De leerlijn beeld is ontwikkeld door CKC & partners en geschreven door Loulou Joolen en Gerart Kamphuis. Neem bij vragen contact op via primair-onderwijs@ckc-zoetermeer.nl.

Feest – Hoera!

Groep 1/2, lessenreeks 'verankering', les 1

Lesdoel: De leerlingen herkennen vormen in directe omgeving en kunnen verschillende vormen tekenen met vetkrijt.

Benodigde materialen: Boek Nijntje is jarig (of ander verhaaltje over een jarige), voorbeeldcadeautjes voor een jarige (pop, auto, lolly, legosteentjes, boek, balletje, potloden, vlag), wit A3-tekenpapier en vetkrijt.

Opdrachten:

Spulletjes	Vormen	Cadeautjes	Eindresultaat
------------	--------	------------	---------------

Introductie:

De leerlingen ontdekken vormen om zich heen en maken een tekening waarin verschillende vormen zijn te ontdekken en te benoemen.

Oriënteren: Spulletjes	5 minuten
Opdracht: Lees voor uit het boek Nijntje is jarig (of ander leesboekje met een verhaaltje over een jarige). Toon wat spulletjes die de jarige zogenaamd gekregen heeft: pop, auto, lolly, legosteentjes, boek, balletje, potloden, vlag. Bespreek de vormen (rond, langwerpig, vierkant, driehoekig).	
Reflecteren: Laat de leerlingen vormen waarnemen bij zichzelf of bij hun medeleerlingen. Welke vorm heeft het hoofd, ogen, neus? En wat is de vorm van hand of vuist, vingers, duim?	

Onderzoeken: Vormen	15 minuten
Opdracht: Teken met vetkrijt verschillende vormen (rond, vierkant, ovaal, rechthoek, driehoek). Maak eerst contourlijnen en kleur ze vervolgens in.	
Reflecteren: Zijn alle vormen even dik, dun, klein of groot? Welk vierkant is groter, welke kleiner?	

Uitvoeren: Cadeautjes	30 minuten
Opdracht: Teken met vetkrijt verschillende cadeautjes (auto, pop, blokjes, potloden, snoep enz.). Teken ook kinderen met feesthoedjes op erbij, of papa en mama. Vul het aan met limonadeflessen, glazen, een taart, slingers e.d.	
Reflecteren: Welke vormen cadeautjes zijn er getekend (hoekig, rond, langwerpig, driehoekig)? Uit welke vormen bestaat de auto en bijvoorbeeld de pop?	

Evalueren: Eindresultaat	10 minuten
Opdracht: Bespreek het werk. Kunnen de leerlingen zien dat het om een feest gaat? Waaraan? Wie ziet er in een tekening ronde, vierkante, driehoekige vormen?	
Reflecteren: Hebben de jongens andere cadeautjes getekend dan de meisjes? Wat zijn de verschillen? Welke vormen zijn stekelig, zacht, eng of aardig?	

Aanvullende suggesties:
Maak slingers van uitgescheurde en uitgeknipte vormen.

Feest – Slingers en slagroom

Groep 1/2, lessenreeks 'verankering', les 2

- Lesdoel:** De leerlingen vergroten hun kleurkennis en kunnen met de drie hoofdkleuren andere kleuren mengen.
- Benodigde materialen:** Schoolverf in de kleuren blauw, geel en donkerrood in eierdoosjes o.i.d., kwasten, waterbakken, papieren handdoekjes, vetkrijt en tekenpapier A3- en A4-formaat.

Opdrachten:

Kleuren	Mengen	De taart	Verschillen
---------	--------	----------	-------------

Introductie:

In deze les leren de leerlingen te mengen en te schilderen met hoofdkleuren en gemengde kleuren.

Oriënteren: Kleuren	5 minuten
Opdracht: Wijs dingen in de klas aan en laat kleuren benoemen. Zijn er verschillende kleuren groen, blauw, rood? Wijs eens aan. Welke zijn donker, fel, licht? Wie heeft er wel eens een regenboog gezien? Weet je nog welke kleuren je toen zag?	
Reflecteren: Welke kleuren om je heen zijn vrolijk, en welke somber? Welke kleur vind je het mooist en waarom? Zijn er ook hele lelijke kleuren?	

Onderzoeken: Mengen	15 minuten
Opdracht: Toon de mengkaart (zie bijlagen) op het digibord. Bespreek de hoofdkleuren en bespreek het mengen. Veel geel + beetje rood = oranje; veel geel + beetje blauw = groen; rood + blauw = paars; rood + blauw + geel = bruin/zwart. Doe de verf in eierdoosjes, alleen hoofdkleuren rood, geel en blauw. De leerlingen maken vier gemengde kleuren (groen, oranje, paars, bruin/zwart) op een mengvel (A4-formaat).	
Reflecteren: Lijken alle zelfgemengde kleuren precies op die van je buurman? Wie heeft er lichtgroen, donkergroen? Wie heeft er bruin of bijna zwart?	

Uitvoeren: De taart	30 minuten
Opdracht: Teken met vetkrijt een reusachtige taart met verschillende lagen. Schilder de taart in. Geef elke laag een eigen kleur en eigen soort versiering (kaarsen, kersen, snoepjes, vlaggetjes). Gebruik de hoofdkleuren en gemengde kleuren. Denk ook aan de omgeving, met slingers en confetti.	
Reflecteren: Welke kleuren zijn er gebruikt? Hoe ziet de taart eruit? Zijn er ook strepen en stippen gebruikt of zijn er alleen rustige vlakken geschilderd?	

Evalueren: Verschillen	10 minuten
Opdracht: Bespreek de kunstwerken. Zijn alle taarten hetzelfde? Wat zijn de verschillen? Felle kleuren, lichte kleuren?	
Reflecteren: Zijn er verschillende tinten groen, rood, blauw gebruikt? Zijn er, behalve taarten, nog meer dingen bij geschilderd?	

Aanvullende suggesties:
Schilder naast elkaar een taart met felle kleuren en een taart met donkere kleuren.

Feest – Poppenkast

Groep 1/2, lessenreeks 'verankering, les 3

Lesdoel: De leerlingen onderscheiden kwaliteiten (materiaalsoort, tast, doel, uitstraling), van verschillende soorten textiel. Ze combineren verschillende soorten textiel tot een kunstwerk .

Benodigde materialen: Lange natuurkurk, formaat wijnfles, met daarin een stevige lange satéprikker, groot aantal lapjes ca 10 cm. vierkant in verschillende kleuren en wit en verschillende texturen: transparant, glad, wollig, gewezen, bedrukt, effen, vilt, feestelijk met kant, tule, brokaat of metallic, dik, dun (evt. bij de Action te koop). Stukjes gekeerde wol en/of wollen draadjes, stofschaar, stevige lijm, donkere viltstift. Evt. een doos met een vierkant gat om poppenkast te spelen, lontwol. Een paar potten of vazen. Mogelijk assistentie bij de uitvoering, m.n. het knopen is lastig.

Opdrachten:

Feestkleden	Lapjes en draadjes	Mijn feestpopje	Poppenkast
-------------	--------------------	-----------------	------------

Introductie:

De leerlingen maken een poppenkastpopje van een kurkje op een stokje, door het aan te kleden met laagjes kleine lapjes en draadjes. Het wordt op een prikker gestoken en in een paar vazen gezet. Later kunnen ze een verhaaltje spelen.

Oriënteren: Feestkleden	5 minuten
Opdracht: Bekijk feestelijke outfits. Bekijk twee zelfgemaakte voorbeelden van popjes en laat die met elkaar praten over feest. Zie voorbeeldafbeelding onderaan deze les. Hoe zie je wat voor feest er aan de gang is? Hoe zie je wat voor rol de deelnemers hebben? Hoe zie je dat ze plezier hebben?	
Reflecteren: Wat voor feesten vieren we thuis, op school, in de stad, in het land? Wat hebben mensen op een feest aan (verkleed, grappig, sportief, deftig, vrolijk, sprookjesachtig, als een prinses of prins, als lakei of kok)?	

Onderzoeken: Lapjes	15 minuten
Opdracht: Bekijk en bevoel meerdere lapjes. Kies er een paar uit die heel verschillend zijn en goed bij elkaar passen. Kies verschillende kleuren en verschillende texturen (hoe het gewezen is, hoe het aanvoelt, hoe het patroon is, dik, dun). Leg ze bij elkaar zodat je straks kunt kiezen wat je gebruikt.	
Reflecteren: Welke lapjes zijn warm, koel, glad, ruw, met een opdruk, met een gewezen patroon, grappig, deftig, feestelijk, koninklijk/ prinselijk?	

Uitvoeren: Mijn feestpopje	30 minuten
Opdracht: Maak een feestelijk aangekleed popje met een bepaalde rol op het feest (bruid, nar, kok, soldaat, prins, enz.). Laat een lange prikker in een kurk steken (leerkracht). Kies twee verschillende lapjes die je over elkaar tot een kostuum kunt maken. Rol een lapje om de kurk en bind het vast met een draadje wol. Bind daar overheen nog een lapje, maar voor een stukje aan de voorkant open. Laat het bovenste stuk van de kurk leeg, dat wordt het gezichtje. Maak haartjes met pluïsjes of hele kleine draadjes wol, of maak een hoofdbedekking met een stukje stof. Je kunt stevige lijm gebruiken. Teken een gezichtje met viltstift. Zet je popje met die van anderen in een vaas of pot.	
Reflecteren: Wat voor feest wordt het? Wat voor rol krijgt jouw popje? Kun je het lapje om je kurk krijgen? Wat doe je als je geen knoop kunt maken?	

Evalueren: Poppenkast	10 minuten
Opdracht: Bekijk met de leerlingen de gemaakte popjes. Kom terug op een paar van de vragen bij oriëntatie. Laat de popjes (met elkaar) praten bij het bevragen van de leerlingen.	
Reflecteren: Wat vond je lastig, wat spannend? Wat heb je geleerd? Wat voor figuren kun je nog meer maken van deze lapjes en kurkstokjes?	

Aanvullende suggesties:

Gebruik afgeknipte vingers van oude gebreide handschoenen, vul ze met lontwol met de lange prikker erin. Knoop hem stevig vast. Daarna laten aankleden zoals bij de kurken. Of maak kurk- of handschoenvinger figuurtjes met als onderwerp dieren, of sprookjes, Pas het aanbod van lapjes aan het thema aan.

Voorbeeldafbeelding:

Feest – Feestkind

Groep 1/2, lessenreeks verankering, les 4

- Lesdoel:** De leerlingen boetseren een voorstelling in reliëf. Ze vullen hele vormen van de voorstelling en maken textuur in de voorstelling/achtergrond en/of rand.
- Benodigde materialen:** Kleisnijder, per leerling tot 600 gram zachte fijne chamotteklei of oefenklei, in stukjes formaat ei en stukken formaat sinaasappeltje. Houd het voor het uitdelen zacht met vochtige natte handdoeken en plastic. Per leerling een nat badstof lapje ca A4, een kleihoutje of satéstokje. Gekleurd papier A4 met de namen. Emmer warm water voor de handen na afloop.

Opdrachten:

Feestkunst	Reliëf	Kleischilderij	Mijn feest
------------	--------	----------------	------------

Introductie:

Kinderen boetseren een klei-reliëf op een kleitegel met als onderwerp "ik op het feest".

Oriënteren:	Feestkunst	5 minuten
Opdracht: Bekijk de tegelreliëfs: Perzië 12^e eeuw – mythologisch dier , Nederland 20^e eeuw – haring eten , Hildo Krop 20^e eeuw – Viszoekende vogel , Ben Hupkes – kasteel . Bespreek wat er aan voorstelling te zien is, waar reliëf te zien is, waar met reliëf versieringen zijn gemaakt. Wat voor feesten, (jaarfeest, trouwfeest, koningsfeest) zien we? Hoe feesten mensen (dansen, zingen, eten optocht, muziek, vlaggen enz.)? Hoe kun je een feest uitbeelden waaraan jezelf meedoet?		
Reflecteren: Wat eten wij op een feest? Wat doen we samen? Wie zijn erbij? Wat hebben we aan?		

Onderzoeken:	Reliëf	15 minuten
Opdracht: Onderzoek hoe je iets in reliëf kunt uitbeelden op een klein plakje klei (bv. een bloem, een visje, een letter). Maak van een stukje klei (formaat ei) een balletje, maak het plat, leg het op een vochtig handdoekje. Schets heel dun je motief erop. Maak je reliëf door het motiefje dikker te maken met kleine stukjes klei. Kijk op wat voor manier je met een stokje versieringen kunt maken; op het motief, of eromheen, of op de rand van het plakje klei.		
Reflecteren: Wat gebeurt er als je alleen de contouren van je voorstelling als dikke lijntjes op-boetseert? Hoe maak je er een 'heel' motief van? Wat gebeurt er als je de kleivoorstelling te hard aandrukt? Wat als je het te los erop legt?		

Uitvoeren:	Kleischilderij	30 minuten
Opdracht: Maak een kleischilderij over een feest, in reliëf, met jezelf en nog iets of iemand erop. Kneed een stuk (formaat sinaasappeltje) zachte klei los, maak er dan een mooie bal van. Druk de bal plat en leg de klei-lap op het vochtige lapje. Je mag het rond laten, of anders maken, bv. vierkant. Zorg dat het overal even dik is, ongeveer zoals je vinger. Schets heel dun met een stokje wat je gaat maken. Daarna met kleine stukjes op-boetseren. Denk eraan het goed te hechten, zonder het helemaal plat te drukken. Kijk hoe dik je iets maakt, het mag een klein stukje uitsteken. Je mag ook sommige stukken juist een beetje dieper uitkrabben, zoals een raampje of deur. Maak details (haren, ogen, plooiën, raampjes) met een stokje. Je mag de rand versieren. Als je klaar bent, kun je het kunstwerk op een gekleurd papier leggen met je naam.		
Reflecteren: Wat voor feest is het? Wie en wat staan er op je schilderij? Lukt het om alles helemaal op te vullen? Wat doe je als iets er weer af valt? Wat doe je als iets niet meer te zien is?		

Evalueren:	Mijn feest	10 minuten
Opdracht: Bekijk de werkstukken met de leerlingen. Bespreek wat voor feesten zijn afgebeeld. Wie zijn er te zien op dit schilderij van een feest, wat gebeurt er? Kijk nog eens met de leerlingen naar één van de kunstwerken uit de oriëntatie. Waarin lijkt hun reliëf op / verschilt het van deze kunstwerken?		
Reflecteren: Bespreek wat de leerlingen fijn vonden om te doen, wat lastig was, wat ze ontdekt hebben. Wat voor feestelijks kun je nog meer verzinnen om een klei-reliëf (of tableau, zie suggesties) te boetseren?		

Aanvullende suggesties:

Neem een bepaald feest wat aan de orde is als thema voor de klas, laat verschillende hoogtepunten uitbeelden.

Laat de rand van het kleischilderij versieren door het indrukken van een malletje, bv. een schroefdraad, of de kop van een schroef, een stukje ribbelkarton, een stukje jute of kant, een ringetje enz.

Klei-tableau. Leerlingen boetseren feestkinderen ruimtelijk. Met hele zachte klei formaat ei, kneden ze duimgrote feestkinderen uit een stuk, of dieren, met toeters en bellen, haartjes en staartjes. Hun kunstwerkjes hechten op een duimdikke, handgrote vingerdikke plak klei. Experimenteer met: het uit een balletje knijpen van de mensvorm, diervorm, het hechten van kleistukjes. Het klei- eilandje kan ook veranderen in een bootje, een feestkar, feestzwembadje, sofa enzovoorts.

Bijlagen – Mengkaart

